

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2020

**Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών υγείας από τον
Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων
Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας
για το νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Καλησπέρα σας από το Υπουργείο Υγείας. Αρχίζει η καθημερινή ενημέρωση από τον Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας για το νέο κορονοϊό Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα, ο οποίος έχει και το λόγο.

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Καλησπέρα σας. Ως σήμερα 396.000 κρούσματα του νέου κορονοϊού έχουν καταγραφεί σε 197 χώρες. Νομίζω πλέον δεν λείπει κάποια χώρα από το χάρτη της παγκόσμιας εξάπλωσης του νέου ιού.

Η ανθρωπότητα έχει ήδη καταγράψει περισσότερους από 17.000 επιβεβαιωμένους θανάτους, αλλά και περισσότερους από 103.000 ανθρώπους που ενώ μολύνθηκαν από τον ιό, έγιναν καλά.

Σήμερα ανακοινώνουμε 48 νέα κρούσματα του νέου ιού στη χώρα. Ο συνολικός αριθμός των κρουσμάτων είναι 743.

134 συμπολίτες μας συνεχίζουν να νοσηλεύονται. Από αυτούς, η πλειοψηφία είναι άνδρες, το 60%. 45 συμπολίτες μας συνεχίζουν να νοσηλεύονται σε μονάδα διασωληνωμένοι. Η μέση ηλικία τους είναι τα 68 έτη, οι περισσότεροι είναι άνδρες και οι περισσότεροι από αυτούς έχουν υποκείμενο νόσημα.

Σας υπενθυμίζω εδώ, ότι τα στοιχεία περιλαμβάνουν και ασθενείς που νοσηλεύτηκαν ή διασωληνώθηκαν τις προηγούμενες ημέρες, αλλά δηλώθηκαν και καταγράφηκαν στον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας το τελευταίο 24ωρο.

Άρα, η αύξηση αυτή των 10 ασθενών που διασωληνώθηκαν, δείχνει και στοιχεία από κάποιες προηγούμενες ημέρες.

Οπωσδήποτε η διασωλήνωση για αυτούς τους ανθρώπους είναι πολύ σημαντική και αυξάνει την πιθανότητα επιβίωσης σε ανθρώπους που εμφανίζουν τη βαριά επιπλοκή της νόσου, την αναπνευστική ανεπάρκεια.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τέλος, έχουμε 20 θανάτους συνολικά σήμερα. Η μέση ηλικία των θανόντων συμπολιτών μας ήταν τα 75 έτη. Σε αυτή τη λίστα, την τραγική λίστα, περιλαμβάνονται 17 άνδρες και 3 γυναίκες, όλοι με κάποιο υποκείμενο νόσημα και ένας ηλικιωμένος.

32 συμπολίτες μας έχουν πάρει εξιτήριο.

1,7 δισεκατομμύρια άνθρωποι, περίπου 20% του παγκόσμιου πληθυσμού, είναι πλέον σε κατάσταση αυτοπεριορισμού στο σπίτι.

Το τελευταίο 24ωρο, χώρες που ακολουθούν τις οδηγίες για αυτοπεριορισμό είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, με αντίστοιχες οδηγίες να δίνονται σε περισσότερα από 158 εκατομμύρια ανθρώπους, και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η προστασία του πληθυσμού είναι το κύριο μέλημα όλων των κρατών του κόσμου και φυσικά, όπως όλοι καταλαβαίνουμε, απαιτείται τεράστια εθνική προσπάθεια.

Υπάρχουν όμως και κάποια αισιόδοξα νέα. Δύο ημέρες στη σειρά υπάρχει μειωμένος αριθμός καταγραφών της νόσου και θανάτων στη γείτονα Ιταλία.

Στη χώρα από την οποία ξεκίνησε η επιδημία στην επαρχία Χουμπέι, που ήταν το επίκεντρο της επιδημίας, ο περιορισμός σταματά την Τετάρτη, εκτός από την πόλη Ουχάν, όπου ο περιορισμός και τα αυστηρά μέτρα θα σταματήσουν στις 8 Απριλίου.

Όπως καταλαβαίνετε, η διάρκεια των μέτρων ήταν ένας σημαντικός παράγοντας στον περιορισμό της διασποράς του ιού. Πρέπει όμως να υπάρχει επαγρύπνηση. Εστίες αναζωπύρωσης μπορεί να υπάρχουν παντού μετά την άρση των μέτρων, όταν δεν έχει νοσήσει μεγάλος αριθμός του πληθυσμού.

Μόνο μελέτες αντισωμάτων θα δείξουν τους επόμενους μήνες ποιος έχει περάσει τον ιό και ποιος όχι. Σε αντίθεση με κάποιες περιοχές της Κίνας, όπου με μαθηματικές μας εκτιμήσεις πέρασε τον ιό μεγάλο μέρος του πληθυσμού, στις περισσότερες χώρες του κόσμου αυτό δεν ισχύει.

Χρειαζόμαστε περισσότερα δεδομένα για τις ελαφρές περιπτώσεις του ιού και άτυπη συμπτωματολογία. Άνθρωποι με τέτοια συμπτωματολογία μπορεί να έχουν τον ιό όπως, παραδείγματος χάρη, άτομα με διάρροια ή άτομα στα οποία διαταράσσεται η λειτουργία της όσφρησης και δεν μπορούν να μυρίσουν οσμές ή ταυτόχρονα να διαταράσσεται η γεύση.

Το 40% των περιπτώσεων ανοσμίας, δηλαδή απώλειας ή υπολειτουργίας της αίσθησης της όσφρησης, εμφανίζεται μετά από μια ίωση, συνήθως ίωση και λοίμωξη του αναπνευστικού.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο εμφανίζονται όλο και περισσότερες περιπτώσεις ανοσμίας σε επιβεβαιωμένες περιπτώσεις του ιού. Ενώ διάσημος μπασκετμπολίστας στις Ηνωμένες Πολιτείες, ανακοίνωσε την ανοσμία σαν το μοναδικό χαρακτηριστικό με το οποίο εμφανίστηκε η νόσος.

Όσο περισσότερο μελετούμε τον ιό, τόσο περισσότερο θα τον καταλαβαίνουμε και θα υιοθετούμε αντίστοιχες στρατηγικές πρόληψης και απομόνωσης ατόμων, ακόμα και με ήπια ή άτυπη συμπτωματολογία.

Αυτή η εβδομάδα που περνούμε είναι μια από τις κρίσιμες εβδομάδες στην απόκριση, έναντι μιας πανδημίας που εξαπλώνεται ταχύτατα σε όλο τον κόσμο.

Η πόλη της Νέας Υόρκης χαρακτηριστικά, αρχίζει να γίνεται ένα από τα σημαντικά κέντρα μετάδοσης του ιού, με περισσότερες από 12.000 περιπτώσεις και 100 νεκρούς.

Σύμφωνα με τις χθεσινές ανακοινώσεις το Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, οι πρώτες 100.000 περιπτώσεις εμφανίστηκαν εντός δύο μηνών, οι πιο πρόσφατες 100.000 εντός 4 ημερών.

Δεν πρέπει να κάτσουμε σαν αβοήθητοι παρατηρητές αυτής της κατάστασης. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας προτείνει 5 κύρια βήματα κάνοντας μια εκτεταμένη διαφήμιση με τη βοήθεια διάσημων ποδοσφαιριστών και αυτή η διαφήμιση είναι μέρος μιας στρατηγικής με τίτλο «να είσαι έτοιμος να παλέψεις τον ιό».

Αφορούν μέτρα γνωστά σε όλους μας, που ελπίζω να τα τηρούμε καθημερινά πλέον. Το συχνό πλύσιμο των χεριών, την κάλυψη τυχόν βήχα ή φταρνίσματος με τον αγκώνα μας ή το χαρτομάντιλο. Να μην αγγίζουμε τα μάτια, τη μύτη ή το στόμα. Να κρατάμε μια απόσταση τουλάχιστον 1 μέτρο ο ένας από τον άλλον όσο μένουμε στο σπίτι και φυσικά να μένουμε στο σπίτι με τυχόν ήπια συμπτώματα.

Άνθρωποι με πολύ ελαφρά συμπτώματα είναι φορείς και διαδίδουν τον ιό.

Στη σημερινή συνάντηση Εμπειρογνομώνων, μεταξύ άλλων, συζητήθηκαν ειδικές οδηγίες οι οποίες θα εξειδικευτούν σε συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας, για τη διακοπή της απομόνωσης και καραντίνας σε κάποιον που έχει περάσει τη νόσο ή περνά μια ίωση συμβατή με τον κορονοϊό και έχει ελαφρά συμπτώματα στο σπίτι.

Για τους ανθρώπους που μένουν στο σπίτι και εμφανίζουν συμπτώματα, σας παρακαλώ να δείτε στο διαδίκτυο τις οδηγίες του ΕΟΔΥ και για το πώς πρέπει να παρακολουθείτε την υγεία σας, σε συνεργασία πάντα με τον γιατρό σας, και φυσικά σε ποιες περιπτώσεις είναι αναγκαία η επικοινωνία με το γιατρό σας, η προσεκτική παρακολούθηση από το γιατρό, ιδιαίτερα σε καταστάσεις αυξημένου κινδύνου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σας έχω πει πως ο ιός δεν σέβεται καμία ηλικία και φυσικά, μπορεί να υπάρχουν και σοβαρά κρούσματα σε νέους ανθρώπους. Είναι μεγάλης σημασίας ώστε να αποφύγουμε περαιτέρω προβλήματα στην υγεία μας, αλλά και στο σύστημα υγείας.

Σε μια ευχάριστη παρένθεση, υπάρχουν και πρωτοβουλίες όπως αυτή του γενικού γραμματέα του Ηνωμένων Εθνών ο οποίος κάλεσε όλα τα έθνη σε μια παγκόσμια εκχειρίδα και διακοπή των εχθροπραξιών επ' αφορμή της πάλης απέναντι στον κοινό εχθρό.

Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε, κύριε Καθηγητά. Τον λόγο έχει ο κ. Χαρδαλιάς.

Ν. ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ: Καλησπέρα και από την Πολιτική Προστασία. Και η ελληνική κοινωνία, η συντριπτική πλειοψηφία των συμπολιτών μας, δείχνει να αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα των μέτρων που έχουμε λάβει και να προωθεί τις οδηγίες που έχουν δοθεί πιστά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, από χθες στις 6 το πρωί ως σήμερα στις 6 το πρωί, δηλαδή, κατά το πρώτο 24ωρο εφαρμογής του μέτρου, 1.300.000 επιτυχημένα sms διεκπεραιώθηκαν.

Παρατηρήσαμε ότι υπάρχει ένα υψηλό ποσοστό που δεν κατάφερε να ολοκληρώσει την διαδικασία. Θα ήθελα να σας υπενθυμίσω σε κάθε περίπτωση την ανάγκη να λάβουμε οδηγίες από το forma.gov.gr, αλλά να υπενθυμίσω και την δυνατότητα εκτύπωσης της απαραίτητης βεβαίωσης μετακίνησης, αλλά και τη δυνατότητα χειρόγραφης βεβαίωσης σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης της διαδικασίας μέσω sms.

Να διευκρινίσω κάποια επιπλέον σημεία σε σχέση με τον περιορισμό κίνησης και τα μέτρα που τον συνοδεύουν. Σχετικά με τις βεβαιώσεις κυκλοφορίας εργαζομένου, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι η φόρμα Α θα πρέπει υποχρεωτικά να φέρει σφραγίδα του εργοδότη. Η μη ύπαρξη σφραγίδας καθιστά την βεβαίωση άκυρη, με ό,τι προβλέπεται για τις συνέπειες.

Δεύτερον, οι εργαζόμενοι των εταιρειών διαχείρισης κοινόχρηστων που πηγαίνουν τα κοινόχρηστα στις πολυκατοικίες, χρειάζονται να έχουν μαζί τους την βεβαίωση εργοδότη, στην οποία να αναφέρεται το σαφές ωράριο εργασίας τους, καθώς και αναλυτικά τις διευθύνσεις των πολυκατοικιών στις οποίες θα μεταβούν μέσα στο εργάσιμο τους.

Επιπροσθέτως, θα ήθελα να σας ενημερώσω, ότι με δεδομένο ότι η κατάσταση στα σουπερ μάρκετ ομαλοποιήθηκε και δεν παρατηρείται πλέον η αυξημένη προσέλευση των πρώτων ημερών, το ωράριο από την Πέμπτη 26 Μαρτίου έως και το Σάββατο 25 Απριλίου θα είναι το εξής.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Δευτέρα έως Παρασκευή, 7:00 με 21:00.

Σάββατο 7:00 με 20:00.

Και πλέον, τις Κυριακές θα είναι κλειστά.

Σχετικά με τους ελέγχους των πολιτών που νοσούν, είναι δηλαδή θετικοί και έχουν τεθεί σε καραντίνα, σήμερα έγιναν 17 έλεγχοι. Ευτυχώς βρέθηκαν και οι 17 νοσούντες στα σπίτια τους.

Αντίθετα, στον σημερινό έλεγχο συμπολιτών σε απομόνωση, χαρακτηρισμένων ως στενών επαφών, δηλαδή όσων δεν νοσούν, αλλά θεωρούνται είτε high risk, είτε low risk επειδή είχαν έρθει σε επαφή με νοσούντες, σε σύνολο 161 ελέγχων σε όλη την επικράτεια, 8 βρέθηκαν εκτός του σπιτιού και τους επιβλήθηκαν τα προβλεπόμενα πρόστιμα των 5.000 ευρώ και ασκήθηκαν ποινικές διώξεις.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να ευχαριστήσουμε τα στελέχη της ελληνικής Αστυνομίας και όλους όσοι κάνουν τους σχετικούς ελέγχους, για την ευγένεια με την οποία χειρίζονται τις καταστάσεις αυτές, αλλά και πάνω και πέρα από ο,τιδήποτε άλλο, τους ίδιους τους συμπολίτες μας που με υψηλό αίσθημα ευθύνης συνεργάζονται με τις αρχές κατά τη διάρκεια αυτών των ελέγχων.

Τέλος, θέλω να κάνω μία ιδιαίτερη αναφορά για τους επιβάτες των πτήσεων επαναπατριsmού από τη Μαδρίτη και τη Βαρκελώνη, που τέθηκαν σε απομόνωση στο ξενοδοχείο.

Δυστυχώς για εμάς, οι φόβοι μας επιβεβαιώθηκαν. Δυστυχώς για όσους έσπευσαν να κάνουν αρνητική κριτική, διαψεύστηκαν. Ευτυχώς για την κοινωνία, το Κράτος έκανε αυτό που έπρεπε.

Σας ενημερώνω λοιπόν, ότι μία υγειονομική βόμβα ήταν έτοιμη να εκραγεί επιταχύνοντας την εξάπλωση της νόσου στην Πατρίδα μας, παρά τα μέτρα και τις θυσίες που κάναμε όλοι για να αποτρέψουμε τα χειρότερα.

Η απόφασή μας για την απομόνωση βασίστηκε σε συγκεκριμένα μοντέλα ρίσκων που τρέχουμε στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και που δεν αφορούν μόνο τη χώρα μας, αλλά και όλες τις άλλες χώρες που υπάρχει εξάπλωση.

Παρατηρήσαμε λοιπόν, το είπα από την πρώτη στιγμή, ότι τα περισσότερα κρούσματα προέρχονται από την Βόρεια Ισπανία. Βλέποντας λοιπόν ότι υπάρχουν πάρα πολλοί στις δυο πτήσεις προερχόμενοι είτε από τη Βαρκελώνη, είτε από πόλεις βόρειες, οι οποίες έρχονταν μέσω Μαδρίτης, προχωρήσαμε στην απομόνωση των συγκεκριμένων επιβατών.

Το αποτέλεσμα μετά τους ελέγχους που έγιναν από τον ΕΟΔΥ, είναι 21 από τους 263 επιβάτες, χαρακτηρίστηκαν θετικοί. Δηλαδή, στην πτήση από Βαρκελώνη 11 άνδρες και 3 γυναίκες, 14 άτομα και στην πτήση από Μαδρίτη 6 γυναίκες και 1 άνδρας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

21 νοσούντες, περιλαμβάνονται στη λίστα των νέων κρουσμάτων που ανακοίνωσε ο κύριος Καθηγητής, προέρχονταν από αυτές τις δύο πτήσεις.

Μόλις ολοκληρωθεί η ιχνηλάτηση όσων βρίσκονταν μέσα στα αεροσκάφη και δίπλα στις θέσεις από αυτούς που βρέθηκαν θετικοί, θα δοθούν οι σχετικές αναλυτικές οδηγίες από τον εκπρόσωπο του ΕΟΔΥ.

Βεβαίως, οι νοσούντες θα παραμείνουν σε καραντίνα και από εκεί και πέρα θα αποφασίσουμε σε σχέση με τους υπόλοιπους, που όσοι αποχωρήσουν, επειδή μπορεί να μη θεωρηθούν ότι είναι high risk επαφές, θα συνεχίσουν την καραντίνα στα σπίτια τους, αλλά θα ελέγχονται καθημερινά.

Όπως ανάφερα και εχθές, δεν θα κάνουμε έκπτωση σε κανέναν. Κανείς δεν εξαιρείται, κανείς δεν είναι υπεράνω των κανόνων. Ας το καταλάβουν καλά αυτό, όλοι όσοι έσπευσαν εχθές να μιλήσουν για περιορισμό των ελευθεριών.

Γιατί η απόφασή μας αυτή, ήταν μια απόφαση συνειδητή. Είναι αδιαπραγμάτευτος ο όρος ευθύνης για όλους μας και πρέπει να γίνει αντιληπτό από όλους.

Φανταστείτε να μην παίρναμε τέτοιου είδους μέτρα και όλοι αυτοί σήμερα να κυκλοφορούσαν ανάμεσα στις οικογένειές τους, στις γειτονιές τους, στην ίδια την κοινωνία.

Αγαπητοί μου συμπολίτες, αντιλαμβανόμαστε ότι κάποιοι, ελάχιστοι σε αριθμό, συναγωνίζονται σε ευρηματικότητα για το πώς θα ξεγελάσουν, αν όχι, να εξαπατήσουν τις αρχές. Αλλά να ξέρετε ότι τα μέτρα από αύριο θα αυστηροποιηθούν.

Και επιτέλους, ένα ξεκάθαρο μήνυμα προς όλους: ας αφήσουμε όλοι τα τερτίπια, ας αφήσουμε τις προφάσεις και τις φθηνές δικαιολογίες και ας μείνουμε σπίτι. Μένουμε σπίτι και μόνο σπίτι. Ακολουθούμε απαρέγκλιτα τις οδηγίες και πρέπει να γίνει κάτι συνειδησή μας: όσο πιο αυστηρά εφαρμόσουμε τα μέτρα, τόσο πιο γρήγορα θα πάρουμε πίσω τις ζωές μας. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ. Να προχωρήσουμε σε ερωτήσεις.

Π. ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ: Τα επιδημιολογικά δεδομένα που έχουμε σήμερα για την Ελλάδα, και συγκεκριμένα τα ποσοστά των διασωληνομένων ασθενών και των θανάτων στο σύνολο των νοσηλευόμενων με COVID-19, συμβαδίζουν με αυτά που καταγράφονται στην υπόλοιπη Ευρώπη και αυτά που παρατηρήθηκαν στην Κίνα;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Κάθε χώρα έχει τη δική της επιδημιολογική εικόνα. Τα δικά μας δεδομένα συμβαδίζουν με τα δεδομένα της παγκόσμιας πορείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

αυτής της πανδημίας, που δείχνει το 15% περίπου να νοσηλεύονται σε νοσοκομεία με μία μέτρια προς σοβαρή κατάσταση και το 5% να είναι σοβαρά νοσηλευόμενοι, διασωληνωμένοι στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Δεν έχουμε ξεφύγει από αυτή τη νόρμα και οι θάνατοί μας είναι περίπου στα ίδια ποσοστά.

Κάποιες άλλες χώρες στην Ευρώπη έχουν κάπως πιο διαφορετικά δεδομένα, με περισσότερα κρούσματα σε άλλες κατηγορίες ηλικιών.

Θέλω να πω εδώ ότι είναι ένας ιός που προσβάλλει κατά τεκμήριο άτομα τα οποία ανήκουν σε ηλικίες των 18 με 64, γιατί δεν υπάρχει ανοσία στον πληθυσμό αλλά αυτά τα άτομα είναι τα κατ' εξοχήν άτομα που περνούν ελαφρά τη νόσο.

Έχουν αναφερθεί στη Γαλλία ποσοστά νοσηλευόμενων σε ΜΕΘ που είναι μικρότερες ηλικίες και νομίζω ότι η κάθε χώρα πρέπει να αντιμετωπίσει τη δική της επιδημιολογική εικόνα.

Η δική μας επιδημιολογική εικόνα παρόμοια με αυτή των παγκόσμιων δεδομένων και των δεδομένων από την Κίνα.

Σ. ΑΓΟΡΟΓΙΑΝΝΗ: Υπάρχουν περιπτώσεις που είχαν πάρει την οδηγία να παραμείνουν σπίτι τους και κατέληξαν μετά από ραγδαία επιδείνωση; Υπάρχουν θάνατοι ασθενών που ήταν είτε εκτός εντατικής, είτε χωρίς υποκείμενα νοσήματα; Μήπως πρέπει να αλλάξει η οδηγία μείνετε σπίτι αν δεν ανήκετε στις ευπαθείς ομάδες;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Νομίζω αυτό που είπα για τους ανθρώπους που μένουν σπίτι το είπα για αυτό το λόγο, γιατί λίγα λεπτά πριν μπω στην αίθουσα, με ενημέρωσαν για ένα θάνατο μιας νεαρής συμπολίτισσάς μας σε επαρχιακή πόλη της βόρειας Ελλάδας, η οποία έμεινε σπίτι και πέθανε σπίτι και διεγνώσθη μετά θάνατον με τον ιό.

Έχει πολύ μεγάλη σημασία για τους ανθρώπους που μένουν σπίτι να έχουν επικοινωνία με τον γιατρό τους, ιδιαίτερα αν έχουν κάποιο υποκείμενο πρόβλημα υγείας. Μου είπαν τηλεφωνικά ότι υπήρχε κάποιο υποκείμενο πρόβλημα υγείας. Το χρόνιο αναπνευστικό νόσημα είναι χρόνιο πρόβλημα υγείας – δεν το έχω επιβεβαιώσει – αλλά θεωρώ ότι ιδιαίτερα για τους ανθρώπους που μένουν σπίτι και έχουν μια ήπια κλινική εικόνα, πρέπει να υπάρχει μια καθημερινή επικοινωνία με το γιατρό τους ώστε σε επιδείνωση να αναζητείται άμεσα ιατρική βοήθεια.

Ο θεράπων ιατρός είναι αυτός που θα καθορίσει την πορεία και την εξέλιξη της νόσου με την έγκαιρη παρέμβασή του. Σας θυμίζω βέβαια εδώ, ότι αν κάποιος άνθρωπος έχει υποκείμενο νόσημα, σας λέω δεν έχω επιβεβαιώσει για την συγκεκριμένη περίπτωση, ούτως άλλως ανήκει στις ομάδες αυξημένου κινδύνου και θα πρέπει να αναζητηθεί ιατρική βοήθεια και έλεγχος για τη νόσο.

Παρόλα αυτά, δεν είναι μη αναμενόμενο. Μια νόσος η οποία είναι θανατηφόρα σε ένα 15% των ασθενών άνω των 80 που την εμφανίζουν, έχει ένα ποσοστό πολύ χαμηλό, όπως σας έχω πει σε άλλες ανακοινώσεις μου, και σε ανθρώπους οι οποίοι την εμφανίζουν και είναι νεότερης ηλικίας. Όπως κάνει βέβαια και η γρίπη και ιδιαίτερα η πανδημική χρόνια τα πρώτα χρόνια της κυκλοφορίας στον πληθυσμό. Εάν παρακολουθήσει κανείς, θα δει με εξαιρετικό ενδιαφέρον να ανεβαίνει σιγά-σιγά η μέση ηλικία των ανθρώπων που πεθαίνουν, από μικρότερες σε μεγαλύτερες ηλικίες.

Είναι ένας νέος ιός και δεν υπάρχει ανοσία σε κανέναν μας. Όλοι κινδυνεύουμε. Απλά κινδυνεύουν πολύ λιγότερο οι νέοι άνθρωποι, κινδυνεύουν πολύ περισσότερο οι ηλικιωμένοι και αυτοί που έχουν υποκείμενα νοσήματα.

Άρα, το μήνυμα εδώ είναι επικοινωνία με το γιατρό, φυσικά και δεν αλλάζει το μήνυμα «μείνε σπίτι», γιατί είναι ήπια νόσος και οι περισσότεροι θα την περάσουν ήπια, αλλά χρειάζεται επαγρύπνηση στους ανθρώπους που έχουν αυξημένο κίνδυνο, στους ηλικιωμένους, σε αυτούς που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, σε ομάδες αυξημένου κινδύνου, σε αυτούς που εμφανίζουν επιδείνωση των συμπτωμάτων τους, παρά το γεγονός ότι είναι ήπιοι, όπως λέμε και για τη γρίπη.

Α. ΣΤΑΘΑΚΟΥ: Τίθενται σοβαρά ζητήματα για τους ασθενείς με ήπια συμπτώματα που η σύσταση προβλέπει την παραμονή τους στο σπίτι χωρίς να τους δίνεται η δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Αυτό ενέχει τον κίνδυνο να μη διαγνωστεί εγκαίρως η επιπλοκή, με δεδομένο μάλιστα ότι οι ασθενείς αυτοί κινδυνεύουν και από άλλες μικροβιακές επιμολύνσεις που χρήζουν φαρμακευτικής αγωγής.

Μάλιστα, μερίδα της επιστημονικής κοινότητας υποστηρίζει ότι είναι πιο αποτελεσματική η έγκαιρη έναρξη της αντιικής αγωγής και πιθανόν ο χαμένος χρόνος να αποβεί σε βάρος του ασθενή.

Ένα ακόμα ζήτημα είναι πώς θα καλυφθούν οι βασικές οι ανάγκες σε φάρμακα και τρόφιμα αυτών των ασθενών, που αν διακόψουν την καραντίνα υπάρχει κίνδυνος διασποράς του ιού.

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Νομίζω έχω απαντήσει στο πρώτο μισό της ερώτησης. Όσο αφορά στο δεύτερο μέρος της ερώτησης που αφορά την προμήθεια σε φάρμακα και σε ανθρώπους που είναι σε καραντίνα, νομίζω και αυτό έχει απαντηθεί και έχουν δοθεί αντίστοιχες οδηγίες για τους ανθρώπους, πώς μπορούν να κυκλοφορήσουν και να πάρουν τα φάρμακα τους.

Θέλω να πω και πάλι εδώ, ότι αυτή την στιγμή η θεραπεία του νέου ιού είναι κάτι το οποίο είναι επιστημονικό θέμα. Γίνονται κλινικές μελέτες με

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

αυστηρά πρωτόκολλα, που είπαμε και χθες, σε παγκόσμιο επίπεδο, για να ανιχνευθεί ποιους και πότε ωφελεί περισσότερο η θεραπεία.

Φαίνεται ότι ωφελούνται περισσότερο από την θεραπεία, άνθρωποι οι οποίοι είναι στα μέτρια προς σοβαρά στάδια της νόσου, αλλά δεν ξέρουμε ακόμα αρκετά.

Για αυτό και συμμετέχουμε σε κλινικές μελέτες. Συζητήθηκε σήμερα στην επιτροπή Εμπειρογνωμόνων μια εθνική καταγραφή της εμπειρίας μας από όλα τα κέντρα που νοσηλεύουν ασθενείς.

Υπάρχουν ακόμα και πρωτόκολλα προφύλαξης ανθρώπων οι οποίοι εκτίθενται στον ιό, στο οικογενειακό τους περιβάλλον. Καταλαβαίνετε, είναι ένας καινούργιος ιός, θέλουμε περισσότερα επιστημονικά δεδομένα για να απαντήσουμε σε κάποιες από αυτές τις ερωτήσεις.

Είναι πολύ πρώιμο να πούμε ότι πρέπει να πάρεις έγκαιρα, εντός 48ωρου, θεραπεία, όπως δίνουμε για την γρίπη, ή πρέπει να πάρεις προφύλαξη αν έχεις κάποιον στο σπίτι σου ο οποίος έχει τον ιό. Και ιδιαίτερα με φάρμακα τα οποία είναι τοξικά και θέλουν και ιατρική παρακολούθηση.

Άρα θέλει πάρα πολλή προσοχή στο τι λέμε. Υπάρχει ένας αλγόριθμος ο οποίος έχει εγκριθεί από την Ελληνική Εταιρεία Λοιμώξεων, την επιτροπή Εμπειρογνωμόνων. Και πάνω σε αυτόν τον αλγόριθμο θα χτίσουμε κι εμείς περισσότερη εμπειρία.

Και βέβαια, είμαστε σε συνεργασία και καθημερινή επικοινωνία με τα κέντρα του εξωτερικού για τυχόν νέα φάρμακα.

Από όλα τα φάρμακα που κυκλοφορούν αυτή την στιγμή στον κόσμο, ένα προκρίνεται στις κλινικές μελέτες με βάση την εργαστηριακή του, *in vitro* αποτελεσματικότητα. Δηλαδή, αυτήν που έχουμε δει στο εργαστήριο, σε πειράματα, και όχι τόσο σε ανθρώπους. Και αυτό αποτελεί μέρος των περισσότερων κλινικών μελετών. Όλα τα άλλα φάρμακα είναι στο στάδιο της κλινικής μελέτης και της μικρής εμπειρίας.

Με ρωτήσατε χτες για ένα φάρμακο από την Ιαπωνία. Τα δεδομένα για το φάρμακο από την Ιαπωνία αυτή την στιγμή, δεν είναι τόσο ενθαρρυντικά και δεν φαίνεται να ισχύουν *in vitro*.

Παρ' όλα αυτά έχει γίνει ακόμα και για αυτό επικοινωνία για να δούμε αν υπάρχει διαθεσιμότητα και αν πρέπει να έρθει στην Πατρίδα.

Όλα αυτά είναι θέματα ειδικά, επιστημονικά. Υπάρχει ειδική επιτροπή που τα συζητά και υπάρχει ειδικό πρωτόκολλο που ακολουθείται στην Πατρίδα μας, σύμφωνα με τους κανόνες. Αλλά πρέπει να ισχύσουν οι κανόνες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Β. ΑΓΓΟΥΡΙΔΗ: Γνωρίζουμε τον αριθμό των υγειονομικών που είναι θετικοί στον κορονοϊό και αυτών που είναι σε καραντίνα; Σας προβληματίζει ο αριθμός αυτός για τις αντοχές του συστήματος;

Και κύριε Χαρδαλιά, παρατηρήθηκε σήμερα, πολίτες μεγαλύτερης ηλικίας να κυκλοφορούν με πολλαπλές χειρόγραφες δηλώσεις για διάφορες μετακινήσεις. Μήπως χρειάζεται αυστηροποίηση στον αριθμό των μετακινήσεων που επιτρέπονται;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Σχετικά με τον αριθμό των υγειονομικών, δεν είναι έκπληξη να έχουμε αρκετές δεκάδες υγειονομικούς που έχουν εκτεθεί στον ιό ή είναι σε καραντίνα.

Θέλω να μου επιτρέψετε εδώ να πω ότι και οι υγειονομικοί ακολουθούν οδηγίες, όπως ο υπόλοιπος πληθυσμός. Ακόμα και επί συμπτωμάτων ίωσης, πρέπει να μένουν σπίτι και να αποφεύγουν την εργασία τη συγκεκριμένη περίοδο, ώστε να μην εκθέσουν στον ιό τους τους ανθρώπους που είναι αυξημένου κινδύνου και νοσηλεύονται στο νοσοκομείο.

Δεν μας ενοχλεί αυτό, ούτε αυτή τη στιγμή έχει δημιουργήσει κάποιο πρόβλημα στις δομές μας και στις υπηρεσίες υγείας.

Ενδεχομένως σε μία μεγάλη αύξηση του ιού στο μέλλον, να δημιουργήσει κάποιο πρόβλημα, όπως προβλήματα που έχουν στο παρελθόν δει άλλες χώρες, και να χρειαστεί να αντιμετωπιστεί σε επίπεδο εθνικό.

Όσον αφορά στη διαδικασία ενίσχυσης για το υγειονομικό προσωπικό, νομίζω μπορεί να μιλήσει περισσότερο ο Υπουργός, ο κ. Κοντοζαμάνης.

Β. ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ: Αυτό που ήθελα να πω, είναι ότι η εμπειρία έχει δείξει ότι πράγματι πλήττεται και το υγειονομικό προσωπικό, οι επαγγελματίες υγείας από τον κορονοϊό. Και στο σχεδιασμό μας υπάρχει μέριμνα, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε αυξημένα κρούσματα ανάμεσα στους υγειονομικούς.

Ν. ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ: Νομίζω το κλείσιμο της ενημέρωσής μου έρχεται να επιβεβαιώσει το ερώτημα και ξεκαθάρισα ότι από αύριο τα μέτρα θα αυστηροποιηθούν. Και πρέπει να γίνει αντιληπτό, ειδικά στους ανθρώπους μεγάλης ηλικίας, ότι ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες και θα πρέπει να είναι οι ίδιοι πολύ πιο προσεκτικοί.

Γ. ΔΕΒΕΤΖΟΓΛΟΥ: Κύριε Τσιόδρα, στις 18 Μαρτίου είχατε δώσει για πρώτη φορά τη μέγιστη εκτίμηση των 3.000 κρουσμάτων. Εχθές, μόλις πέντε ημέρες αργότερα, η εκτίμηση έφτασε τις 10.000. Αν με αυτά τα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

νούμερα η καμπύλη της επιδημίας φαίνεται να έχει βάλει φρένο, όπως είχατε σχολιάσει, τι θα μπορούσε να είχε συμβεί στην περίπτωση που η Κυβέρνηση δεν είχε λάβει μέτρα;

Και ποιες είναι οι εκτιμήσεις που θα θέλατε να δείτε μετά από δέκα ημέρες στο καλύτερο σενάριο: πρώτον, ως προς το συνολικό αριθμό των κρουσμάτων, δεύτερον των διασωληνομένων και τρίτον των ανθρώπων που θα έχουν χάσει τη μάχη.

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Οι μαθηματικές εκτιμήσεις έχουν μεγάλη αβεβαιότητα και οι αριθμοί που δίνουμε αντικατοπτρίζουν την αίσθησή μας για το πώς πορεύεται η επιδημία στη χώρα, με βάση χαρακτηριστικά που έχει ο ιός.

Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις, δεν φαίνεται να οδηγούμαστε αυτή τη στιγμή τουλάχιστον σε μια τεράστια αύξηση ή εκθετική αύξηση τύπου άλλων χωρών, κάτι που μας δίνει μία αισιοδοξία. Αλλά θα πρέπει να περιμένουμε και άλλες ημέρες για να το πούμε αυτό με σιγουριά.

Θεωρώ ότι είναι πολύ πρώιμο να το πούμε. Θεωρώ ότι οι αριθμοί που έχουμε σε διασωληνωμένους και θανάτους, είναι αναλογικά πολύ καλύτεροι από αυτούς που βλέπουν άλλες χώρες. Όσο περισσότερο πιστοί είμαστε στην τήρηση των μέτρων και όσο πιστεύουμε στην επιστημονικότητα αυτών των μέτρων, τόσο καλύτερα θα είναι τα πράγματα στο άμεσο μέλλον για όλους μας.

Δεν θέλω να πω ότι, να δείξω ότι είμαι υπερβολικά αισιόδοξος, υπερβολικά χαρούμενος. Μέσα μου όμως, έχω μια συγκρατημένη αισιοδοξία αυτή τη στιγμή.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ.